

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarole pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Din parlament.

Sibiu, 16 Decembrie n.

Sălbătăciile de Marți nu s'au mai repetit în dieta țării. Mercuri la orele 10 dieta a putut fi redeschisă. Vre-o câțiva scriintiți la minte din opoziția unită țineau ocupat scaunul presidial și Mercuri înainte de deschiderea ședinței, sub pretext, că nu lasă să se prezideze *Perczel*, presidentul camerei, care a făcut lovitura din 18 Novembre, dar' după ce li-s'a spus, că nu *Perczel* va deschide ședința, ci un vice-president, sau curățit locul și s'au așezat pe scaunele lor.

Membrii guvernului au intrat la 10 ore în sală și s'au așezat în prima bancă din dreapta, după-ce foteliile lor au fost sfărâmate în ziua premergătoare.

La masa presidială (masă improvizată, cu un *Jakabffy* rënd) apare vice-presidentul *Jakabffy*, care deschide ședința. Opoziția se poartă liniștit.

Ministrul-president *Tisza* predă presidentului rescriptul preînalt referitor la deschiderea noii sesiuni parlamentare, ear' presidentul dispune să fie citit. Opoziția îl ascultă în liniște.

Presidentul stabilește apoi ordinea de zi pentru ședința următoare, — în care se va face alegerea vice-presidenților și a celorlalți membri din biroul dietei, — într' aprobările dietei întregi, va să zică și a opoziției. Se cetește în urmă procesul verbal al ședinței și se autentică fără observare, și cu această ședința e terminată. Deputații opoziționali părăsesc în liniște sala de ședințe, pocăiți, probabil, și rușinați în internul lor de actele de sălbătăcie săvârșite în ziua premergătoare.

Gardistii cari au fost bătuti sunt afară de ori-ce primejdie. Mai rău a fost bătut *Farkas*, comisariul dietei, care a căzut amestec la pământ în urma loviturilor primite, dar' și el e afară de pericol.

Guvernul a predat afacerea judecătorească penală, care a început nu-

mai de cât cercetarea. Judele de instrucție și poliția a stat Marți seara până târziu de ședința a dietei, luând reproduceri fotografice despre devastările făcute și precisând bine fapăturile bravuroșilor deputați din opoziție. Daunele cauzate au fost prețuite din partea esperților la suma de 6000 cor.

Generoasă opoziție unită a trimis scrisore cuestorului dietei, rugându-l în ea să 'i comunice paguba făcută în lupta de „legitimă apărare”, pentru-că vrea să o plătescă. Curioasă pentru-că legitimă apărare, în contra servitorilor cari n'au atacat pe nimeni, și nici măcar nu s'au apărât, și apoi în contra tribunei presidentului și contra foteliilor ministeriale!...

Care pôte să fie cauza, că lei sălbatici din ziua premergătoare au fost de data acesta atât de blânzi, în cât nici un răcnet n'au slobođit din pepturile lor indignate? Două pot să fie motivele: frica de procesul ce li-s'a intentat din partea guvernului pentru scârbosă purtare manifestată Marți, și frica și mai mare, că guvernul va *dissolva* dieta, după cum spusese ministrul-president *Tisza* în conferința de Marți a partidului guvernamental, că are de gând să facă, dacă pacea nu va pute fi restabilită în dietă. Și după bravuroșele prestațiuni săvârșite Marți în dietă, membrii opoziției unite cu greu s'ar pute prezenta cu sorți de izbândă în fața alegătorilor *cinstiți*, fie din ori-ce cerc electoral. Ved și înțeleg deci inșiși scandalagii din dietă, că au făcut un lucru prost Marți, care nu strică guvernului, pentru-că guvernului numai spre folos pôte să-i fie, dar' li-a stricat lor, colosal de mult.

Procesul a fost intentat faptuito-rilor vandalismului din dietă pe baza §§ 152 și 155 din codul penal, cari vorbesc despre pedepsirea *revoltei*, și sună astfel:

§. 152. Aglomerația făcută în scopul ca: 1, parlamentul țării, o cameră ori o comisiune a ei; 2. dele-

gațiunile esmise pentru transarea chestiilor comune; 3. vre-o subcomisiune a acestora; 4. guvernul ungar, să fie împedat cu forța, ori prin amenințări primejdioase în libera exerciere a funcțiunii sale, în luarea hotărârilor ori a dispozițiilor, sau să fie constrâns a abandona ceva, *constitue crima revoltei și se pedepsește cu temniță de stat de la zece până la cincisprezece ani.*

§ 155. Dacă grupul revoltaților comite acte de hoție, incendiere, sau acte de forță în contra persoanelor singulare, și nu e stabilită o pedepsă și mai mare, pedepsa e pentru conducători și inițiatori temniță de la zece până la cincisprezece ani, pentru ceilalți temniță până la cinci ani.

Au deci motiv voinicșii, cari au bătut în dietă omeni cărora le era aspru interzis să se apere, că legea va pute fi aplicată cu totă asprimea în contra lor, cum credem că se va și aplica. Și astfel vom ajunge să vedem aplicați paragrafuli citați din codul penal în contra celor ce i-au votat la timpul său, în scopul, ca să pôtă fi aplicați cu totă asprimea în contra — naționalităților nemagiare.

Ședința de ieri, Joi, n'a mai decurs neted ca cea de Mercuri. Nu s'a lăcrat în ea nimic. S'a făcut numai vorbă pe tema ilegalității concludului din 18 Novembre, referitor la modificarea regulamentului de casă. A vorbit întâiu contele *Andrássy Gyula*, disident eșit din partidul guvernamental, care a declarat, că nu recunoaște de valid concludul și nu i-se supune. I-a secundat apoi *Kossuth* și contele *Apponyi*, și când li-a răspuns ministrul-president *Tisza*, că concludul *trebuie* să fie recunoscut de valid, pentru-că legea *trebuie* să stea de-asupra tuturor, s'a născut tumult și gălăgie asurzitoare. Ședința a trebuit să fie suspendată mai de multe ori.

A fost și o votare, în chestia deputatului *Lengyel*, cel mai guraliv în ședința aceasta, care pentru fapăturile sale va fi supus judecării comisuni

de imunitate, și cu ocaziunea acesta au votat cu guvernul 242 deputați, cu opoziția 164. Va să zică guvernul dispune de majoritate puternică. Ședința s'a încheiat la orele 2 d. a. (a fost deschisă la orele 10) fără alt incident mai remarcabil. Ce va urma astăzi, vom vedea.

Fragmente istorice.

Despre boerii din țera Făgărașului.

De
Non quis, sed quid.
(Urmare).

La anul 1498 regele Vladislau zălogoște castrul *Terch*, ce 'l țineau voivozii Ardealului, Brașovenilor pentru 1000 fl. apoi încă 2000 fl. = 3000 fl.

Tot regele Vladislau la anul 1500 escinde din comitatul Albei și încorporează la Brașov *Castrum Terch* cu satele: *Purcaretz, Zaizon, Tatranchfalva, Hosszufalu, Zent-Mihalfalva, Tyrkes, Bathfalva, Kruczpok, Apaczya ad castrum Therch, Sarkany, Mikefalva et Ujfalu ad civitatem Brassoviensem, nec non Csernest et Thokna ad ecclesiam parochialem B. M. Virginis.* — Tot în anul 1500 Vladislau cetește pe Brașoveni în folosința taxelor de sare la *Feldióra*, ce aparțineau la *Castrum Therch*, și în stăpânirea țiganilor de la *Therch*.

Regele Vladislau la anul 1508 ridică suma zălogirei la 5000 fl., apoi în anul 1513 la 6300 fl., ear' la anul 1515 ordonază suprimarea rezistenței coloniilor din satele aparținătoare de castrul *Thewrech*, cari nu voiau a se supune Sașilor, și demândau lui *Beldi* din *Budila* să restituie Sașilor porcii opriți din pădurile *Buzăului*.

Ioan Zápolya la anul 1531 dăruiește Brașovenilor satele *Sercaia* și *Părăul*, ear' *G. Báthori* (1608) mai adaugă și satele *Perșani* și *Holbach*, până ce *G. Bethlen* în schimb pentru toate aceste sate, ce se încorporează la Făgăraș, cedază Brașovenilor domeniul *Branului* la anul 1625. În

FOIȘORĂ

Copiii cei orbi.

— Traducere. —

De Leonil.

Odată un profesor bătrân, care în tine-reța sa a funcționat în un institut de orbi, a vorbit școlarilor săi următoarele:

„Voi când ziceți despre cineva „e orb”, ziceți tot așa ca și când ați zice, că e sărac, bolnav sau știu eu cum. Dar' înțelegeți voi bine, ce însemnează această vorbă?”

Gândiți-vă numai puțin!

A fi orb, a nu vedea nimic. A nu pute deosebi năpă, a nu vedea nici cerul, nici soarele, nici chiar părinții proprii, nimic din ceea ce e în jurul nostru, d'n ceea-ce simțim. A fi confundat într'o întunecime vecinică, ca îngropat în fundul pământului. Cerecați a închide ochii numai pe un moment și închipuiți-vă, că astfel trebuie să rămâneți până la sfârșitul vieții voșre!

Nu e așa, când îndată simțiți un fel de durere, un fel de spaimă, și credeți că a rămâne astfel ar fi imposibil; că ști muri, și vă vine să strigați?!

Și totuși, dragii mei, dacă cineva pentru prima dată înțrea în un institut de orbi și cu deosebire dacă i ar vedea pe acestia în decursul paușelor, când cântă, vorbesc, rîd și umblă cu pași sprinteni încôce și încolo, nici odată n'ar pute crede că sunt atât de nefericiți precum într'adevăr sunt!

Trebuie să-i observe bine omul!

Sunt, ce e drept, într'ei tineri de 16—18 ani, tari și veseli, cari se pare că pot suporta orbirea cu ore-care ușurință, am pute zice cu ore-care bărbăție; dar' după espresiunea aspră a fețelor lor de altminter-lea frumoșe se pôte vedea, că mult au suferit până s'au datat cu această nefericire. Sunt alții apoi, a căror față plăpândă, arată cea mai mare abnegațiune în suferința, a nefericirilor. Dar' ne putem închipuți, că și acestia, s'ermanii, câte-odată în ascuns varsă lacrimi! Și trebuie să știți, iubiiții mei, că unii dintr'ei acesti nenorociți astfel s'au născut; au intrat deci în lume ca într'un mormânt, și nu știu cum e fața omenescă, ear' alții și-au perdut lumina ochilor după ce au suferit operațiuni dureroșe, adevărat martiragiu!

Dar' închipuți-vă cât au trebuit și cât trebuie să sufere și acum bieții, când se gândesc la deosebirea mare ce este într'ei și

într'ei cei ce ved, și când se întrebă pentru ce atât de deosebire, când n'au comis nici un păcat?

Dacă eu, care am fost într'ei, mă gândesc la clasa mea, la acei ochi închiși pe vecie, la acele pupile fără privire și fără viață, și apoi vă privesc pe voi, țin de imposibil, ca voi toți să nu fiți fericiți!

Și numărul acestor nefericiți nu e mic. Numai în țera noastră suut mai mulți de 20 de mii.

Înțelegeți?

Mai mult de 20 de mii sunt de aceia, cari nu ved lumina soarelui. O armată într'egă, care dacă ar defila pe sub ferestrele noastre, defilarea ei ar ține cel puțin 3 ore.

E drept însă, că la ei sensul vederii este suplinat prin alte sururi, cari le sunt mai dezvoltate de cât la omenii cari ved. Dar' ei pe aceste le și exercită mai mult.

Diminată în sala de culcare, îndată ce se deșteaptă se întrebă: ce fel de vreme e? Și cel ce se îmbracă mai întâiu îndată ese pe coridor, mișcă mâna prin aer, și dacă simte căldura soarelui, alungă în odale cu vestea, că afară e vreme frumoșă. Dacă aud glasul unui om, pot să și închipue fapătura lui. Noi judecăm internul unui om după ochi, ei după glas.

După ani sunt în stare a-și reaminti o melodie, ba și o intonațiune mai deosebită. Ei observă, dacă în o odaie sunt mai mulți omeni, chiar și atunci când numai unul vorbește, ear' ceilalți stau nemișcați. Ei cu ușurință pot observa dacă o lingură e curată, ori mai puțin curată? Fetele sunt în stare a deosebi bumbacul colorat de cel necolorat.

Mergând pe stradă sunt în stare a deosebi boltele după miros. Ei miroșă și acolo, unde noi nu simțim nimic. Afară de acesta alergă cu róta, jôcă la popice, sar cu tunia, fac case de pără, culeg viorele, ce și când le-ar vedea, împletesc corfe din paie pistrice, și încă repede și bine, atât de bine le este dezvoltat pipăitul. Pipăitul e vederea lor.

Cea mai mare plăcere a lor e a pipăi și din pipăire a afla forma obiectului. E interesant a-i vedea într'un muzeu industrial, unde pot pipăi ce voiesc. Cu câtă plăcere pipăesc figurile geometrice, modelele de ossă, unelte; le întorc, le trag prin mâni, ca să stabilească cum sunt. Și ei zic, că ved!

(Va urma).

fine, la anul 1651 se încheie între Brașoveni și întră principele G. Răkoczi contractul ce se articulează și întră legile Ardealului din anul 1653, în puterea căruia Brașovul cumpără pe vecie domeniul Branului pentru un plus de 11000 fl. (peste tot circa 50,000 fl.) cu îndatorirea de a ține castelul în stare bună de apărare, cu un castelan de națiune magiară și cu 12 dorobanți armați.

De domeniul Branului așa cumpărat se țin următoarele sate:

1. *Bacsfalva*, cu 540 case și 2332 locuitori, din cari sunt Români 1295.
2. *Türköv*, cu 970 case și 4262 locuitori (Români 2484).
3. *Csernatfalva*, cu 736 case și 3288 locuitori (Români 1756).
4. *Tatrag*, cu 702 case și 3103 locuitori (Români 1248).
5. *Zaizon*, cu 309 case și 1248 locuitori (Români 272).
6. *Purkaretz*, cu 465 case și 1996 locuitori (Români 908).
7. *Hoszufalu*, cu 1900 case și 8910 locuitori (Români 6326).
8. *Apatza*, cu 425 case și 1751 locuitori (Români 329).
9. *Krizba*, cu 532 case și 1932 locuitori (Români 576).

Suma 6579 case și 28,822 locuitori (Români 15,194).

Diferența din suma totală de 28,822, de 13,628 față de 15,194 Români o fac Ciangăii, cari după cum arată decretul lui Ladislau din anul 1456 (Col. Hurmuzachi) au ocupat locurile Românilor „schismatici” expulsați.

De domeniul Branului s'au mai ținut, după cum arătăm mai sus, și:

10. *Zernești*, comună mare, cu 599 case și 2599 locuitori, cu două biserici, cu reședința protopopului tractului Bran, a unei școli centrale ortodoxe române și a unei elementare de stat, judecătorie de ocol, și mai multe fabrici, cu tîrg anual și săptămânal, etc. Comuna aparține bisericii săsești din Brașov.

11. *Tohanul-vechiu*, cu 463 case și 2270 locuitori, care a avut același trecut ca Zernești, până ce la anul 1762 cu ocaziunea militarisării vechii locuitori nevoind a se face uniți au emigrat și în locul lor s'au adus coloniști noi mai cu seamă dintră boerii din Veneția, Comana etc cari până în prezent exercită drept electoral ca ceilalți boeri.

(Va urma).

Pentru catedrală.

Preotul nostru Zaharie Oprea, a ajuns deja în mijlocul credincioșilor noștri sfături în America, oprindu-se mai întâi în orașul Hubbard (Ohio), unde l'au așteptat și întimpinat cu o bucurie și cu un dor, pe care numai acel Român îl poate înțelege, care — cunoscut de mii de ani cu credința și legea sa românească, dar depărtat de trunchiul neamului și lipsit de mângăierea bisericii sale — arde de dorul de a mai auzi odată glasul dulce al preoților sei și rugăciunile versate în iubita-i limbă. Deja la sosire l'au așteptat toți, l'au binevenat, mulțumind Escelenței Sale și Preavenatului Consistoriu pentru că și-au adus aminte de ei și li-au trimis mângăitor al sufletelor însetate după învățăturile bisericii lor. La prima liturgie oficiată acolo au luat parte 68 credincioși de ai noștri și mai mulți creștini străini. Deja cu acea ocaziune au primit 63 inși și taina sf. cuminecături după ce mai înainte s'au mărturisit.

Bunii noștri creștini și-au adus aminte și de catedrala noastră, colectând o sumă de 15 dol. 50 cenți. Din această sumă au destinat 10 dol. 26 cenți pentru catedrală, 5 dol. 24 cenți pentru biserica din Bandul-de-câmpie. Iată numele contribuitorilor.

S. E. Clain, propr. (Hubbard), 1 dol., Zaharie Regman, 1 dol., Damaschin Ilioviciu, Iustin Medrea, Iosif Seleușan, Ioan Brândușe, Ioan Tecușian, fie-care câte 50 cenți, Iosif Brândușe, Ambrosie Dălbă, Ioan Brândușe jun., Iosif Constantin, Vasile Cristea, Irina Brândușe, Iosif Cristea, Nicolae Cristea, Ioan

Căbașiu, Ioan Brândușe (toți din Daneș), fie-care câte 25 cenți, Mateiu Boieriu (Arpașul-de-jos), 50 cenți, Székely Barbara (Copșamică), Ioan Stângaciu (Seleușul-mare), Ioan Cloșan (Tichindeal), Nicolae Bozdoc (Apoldul-mic), fie-care câte 25 cenți, Petru Balteș (Oena-Sibiului), 50 cenți, Iacob Dajia (Șaldorf), Ioan Morariu (Moardăș), fie-care 25 cenți, Romulus Oțiu, 60 cenți, Ioan Spătar, Ioan Tecușian, Nicolae Câmpian (toți din Bărgăh), Simion Gimă, Lazar Gimă (ambii din Alțina), Axente Marcu, Ioan Purdu (ambii din Rucăr), fie-care câte 25 cenți, Ioan Florea, 50 cenți, Ioan Hurdubet, Iosif Frățilă, Ioan Sopa (toți din Ilimbav), George Șerban, Ioan Dejan, Simion Miclea, Ioan Bănda (toți din Săsașii), Ana Murășan (Gogan), Ioan Rusu (Gogan-Var), George Gavrilă (Cața), P. Sederiașiu (Șoimușul-rom.), Simion Călburiu (Toarcla), George Tâmpla (Cucerdea-rom.), fie-care câte 25 cenți.

Din protopresbiterate.

— Conferență preoțească în tractul Dobra. —
Roșcani, 28 Novembre v.

Sâmbătă în 13/26 Novembre s'a ținut în comuna Lăpușnic conferință preoțească sub conducerea șefului tractual, protopresbiterul Iosif Morariu. Înainte de ședință s'a ținut serviciul divin oficiat de preoții Toma Rîngea și Petru Hădan. La pricisnă preotul Sofroniu Olariu a ținut poporul o cuvîntare acomodată timpurilor prezente, căci a vorbit despre cruce și lucrare. A fost ascultată cu multă atențiune. După săvârșirea liturgiei s'a făcut invocarea duhului sfânt și parastas pentru regretatul preot Ioan Sărb (Mihăești).

Terminându-se ritualele, după un gustos dejun luat la masa preotului local E. Șuiaga, preoții prezenți în frunte cu șeful tractual s'au adunat în localul școlii confesionale, unde dl protopresbiter prin o cuvîntare avîntată despre importanța astorfel de întruniri declară ședința deschisă.

Se alege notariu preotul V. Sălăgean (Săcămaș) și se deschide discuțiunea asupra modului cum a fost oficiat serviciul divin și asupra cuvîntării ținute. Conferența constată, că serviciul divin a decurs destul de bine, dar îndemnă pe preoți să se țină stricte de cărțile rituale, și să se introducă pretutindeni uniformitate. Ear' ce privește predica, cu mici observări se consideră succedată.

Se cetește apoi tema: „Mania purtării de procese — mijlocele pentru combaterea ei”. Tema a fost lucrată cu multă cunoștință de cauză, cu mult sentiment și profunditate de preotul-capelan Petru Hădan (Rădulești).

Urmază comunicarea rezoluțiilor Venerabilului Consistoriu asupra ultimei conferențe.

Cu lucrarea temei: „Datorințele preotului față de școlă și înaintarea învățămîntului” au fost însărcinați preoții Ioan Șuiaga (Teiu) și George Arone (Panc). Cel dintăiu fiind absent, ear' al doilea scusându-se că nu a avut destul timp pentru a se pregăti cu tema aceasta, — rîgă conferența să binevoiască a amâna lucrarea temei pentru conferența viitoare.

Se propune și se primește, ca conferențele proxime să se țină în jumătatea ultimă a lunii August.

Preotul Ioan Sărb invită conferența pe anul viitoriu la Roșcani.

Se aleg doi verificători ai procesului verbal în persoanele preoților E. Șuiaga și V. Sălăgean.

Eshauriat fiind programul, șeful tractului în o cuvîntare plină de dragoste față de biserică și preoții sei mulțumește tuturor pentru zelul arătat față de conferență și declară ședința închisă.

Ne-am întrunit apoi toți la masa bogată a preotului E. Șuiaga, unde, se înțelege că pe lângă multă voie bună nu au lipsit nici toastele. Șirul toastelor îl începe dl protopresbiter rugînd pe Dzeu să lungiască firul vieții Preabunului nostru arhiepiscop și Metropolit Ioan Metianu.

Urmază toastul preotului Olariu, în sănătatea dlui protopresbiter. Ioan Sărb toasteză pentru preoțime, Sălăgean pentru femeia română, și în fine Petru Hădan încă odată pentru Excelența Sa domnul Metropolit.

Ne-am depărtat apoi, ducînd fie-care cu sine cele mai bune impresii, și dorul de a ne întruni cât mai des la astfel de ocaziuni.
Iliariu S.

Convocare.

Pe baza §. 14 litera f), din statute convoc membrii „reuniunii a doua de înmormîntare din Deva” la

adunarea generală ordinară a XIX-a,

ce se va ține la 13/26 Decembrie 1904, Luni, d. a. la 2 ore, a doua zi de Crăciunul apusean, în sala primăriei din Deva.

Pe baza §. 11 litera e), pun la ordinea de zi

obiectele:

1. Directorul înainteză ziarele în cari s'a publicat convocarea și lista vidimată de membrii reuniunii pentru a statorî, dacă s'au observat formalitățile preserise în §. 11 din statute, spre a se pute lua hotărîri obligătoare pentru toți membrii reuniunii.

2. Vorbirea de deschidere și raportul general al directorului, amăsurat §. 14 f) din statute: despre lucrarea sa și a direcțiunii în decursul anului 1903. Cererea absolutoriului în legătură cu

3. Înaintarea rațiociniului pe anul 1903, aprobat de comitetul administrativ cu recomandarea absolutoriului. Hotărîre.

4. Raport extraordinar despre lucrarea directorului și a comitetului administrativ, cum și starea reuniunii în decursul anului 1904 până la 26 Decembrie 1904, în legătură cu

Propunerea motivată a directorului și a mai multora, ca

a) adunarea generală să ridice numărul membrilor reuniunii la 25,000, pe baza §§-lor 2 și 11 litera d) din statute;

b) adunarea generală să sprobe hotărîrile comitetului administrativ, privitoare la administrația decentralizată a conducerii unitare și a manipulațiunii fondului comun al reuniunii, pe baza §§-lor 11 și 13 litera e).

Propuneri meritore, înaintate comitetului cu cel puțin 3 zile înainte. — Hotărîre.

5. Alegerea 1 director, 1 secretariu, 1 casariu și 12 membri în comitetul administrativ, amăsurat §§-lor 11 litera a) și 12.

6. Afaceri grabnice. Propuneri și interpelețiuni de sine stătătoare, înaintate în scris directorului cu cel puțin 3 zile înainte de adunarea generală, trecute și admise prin comitetul administrativ.

Din ședința comitetului administrativ, ținută în Deva, la 28 Novembre 1904.

Augustin A. Nicoră
directorul „reuniunii II de înmorm. din Deva”.

NOUȚĂȚI

Din cauza sfintei sărbători „St. Nicolae” numărul proximal al fîciei noastre apare Mercuri după amiază.

Cerc electoral vacant. Deputatul cercului Sebeș, baronul Petricesevich Horvath, și a depus mandatul. Cum se știe, în cercul acesta electoral Românii formeză majoritatea alegătorilor.

Respiriu pentru plățirea dărilor din „ex lex”. Terminul pentru plățirea dărilor de pe timpul de „ex lex”, a expirat. Din considerare înes la recolta slabă din anul curent ministrul de finanțe a dat zilele acestea nou respiriu pentru plățirea acelor dări. A nume, toți aceia, a căror dare anuală nu trece peste suma de 100 corone și în terminul pus mai înainte au întrelăsat a cere respiriu pentru plățirea dării de pe timpul din „ex lex”, pot să capete respiriu de plățire până la sfîrșitul lunii Septembrie din anul 1905, dacă cel mult până la 31 Decembrie cer acest favor pe calea direcțiunii financiare competente.

Din Sebeșul-săsesc ni-se scriu următoarele: Marți s'a celebrat parastas întru amintirea memoriei fericitului metropolit Andreiu baron de Șaguna, prin parochul Avram David în prezența unei mulțimi mari de popor. Erau de față și e'evii școlilor populare, în frunte cu corpul învățătoresc. Răspunsurile ceremoniale le-a dat evartelul compus din învățătorii din Sebeș. Părintele David a ținut apoi predică despre activitatea marelui Șaguna, ear' în urmă s'a cântat imnul metropolitului Șaguna.

Români harnici. Moșia baroneselor Carolina și Gabriela Szepői din hotarul comunei Ciugegi (comitatul Bichii) a trecut zilele acestea în proprietatea unui consorțiu de 137 români din Glula-Varșand și Ciugegi, cari au cumpărat-o cu scop de a o parcela întră sine.

Fortăreța la țermurii dalmatini. Ziariul „Narodna Obrana” din Sisek (Eszék) raporteză că ministerul de războiu a luat hotărîre să clădească pe o insulă dintră Zara și Sebenico o fortăreță mare. Cheltuelile clădirii sunt preliminate cu șesze milioane de corone.

† Nicolae Cristea, proprietariu în Beins, răposat Mercuri (septemăna trecută) în etate de 73 ani, a testat bisericii gr. or. din Beins casele sale în valoare de 50,000 corone. Dumnezeu să-i primescă jertfa și să-i facă parte de tericirea vecinică.

† Dr. Alexiu Manguica, avocat în Oravița-montană, a răposat Duminecă, în etate de 43 ani. În mormîntarea i-s'a făcut Marți în cimitirul bisericii gr. or. din Oravița-montană.

† Zaharie Muntean, preot gr.-or. român în Sălășul-perior, tractul Hașegului, a încetat din viață Mercuri în 14 Dec. st. n. la orele 7 seara în etate de 70 ani. În mormîntarea se face astăzi, Vineri, 16 Dec. după amiază în cimitirul bisericii gr.-or. din comuna numită. Pe decedatul îl deplăne soția, vîduva preoțesă Elisaveta, sora Călaruța și nepoța Rosa, cum și alte numărătoase rudeni și cunoscuți.

Piciorul papei. Cu ocaziunea jubileului de 50 ani de la publicarea dogmei (în biserică apusenă) despre concepțiunea imaculată a Fecioarei Maria papa Piu X. a primit în audiență câțiva peregrini de prin părțile nordice ale Italiei, întră cari unul a rugat pe papa să-i permită, ca în semn de omagiu să-i sărute piciorul. Papa i a refuzat cererea prin cuvintele: Nu se poate; mî dore piciorul. — Papa Piu X. adecă nu e prietîn al vechii tradițiuni ceremoniale, ca cei ce i-se prezintă să-i sărute piciorul, și nu permite nimînui să i-l sărute, afară de ocaziunile stricte ceremoniale, la cari deocamdată trebuie să lase în us sărutarea piciorului.

A murit în fața urnei. Hinner Nándor din Timișoara, mergînd Marți să voteze la alegerea membrilor în reprezentanța orașului, din cauza unei euziuni de sânge a murit subit în momentul când voia să pună în urnă bila de votare.

Proces de ultragiu — senzațional. Se raporteză din Berlin, că fiul mare-industriașului și mare bogătan August Hyssen a făcut contra tatălui său proces de ultragiu, pe motiv că a vot să l'interneze în o casă de nebuni. Lui Hyssen senior nu-i plăcea modul de traiu al fiului său, (oficer în rezervă în regimentul de gardă călăreță) și s'a fost hotărît să l'interneze în o casă de nebuni. Planul era să fie executat în una din zilele trecute, în momentul când oficerul avea să iese de la comanda cetății unde mersese în cauză de serviciu. Avisat despre acest plan, oficerul a eșit pe o altă poartă laterală și a mers de-a dreptul la vestitul medic psihiatru Dr. Lessmann, care supunîndu-l unei viziuni minuzioase i-a dat atestat că e cu mîntea întrăgă. Pe baza acestui atestat a făcut apoi tatălui său proces de ultragiu și atentat la libertatea personală.

Daruri de Crăciun pentru săraci. În urma apelului publicat de „Reuniunea socialilor români din Sibiu” în cauza umanitară a împărțirii de daruri la Crăciun pentru săraci, ilustra familie a veneratului domn cavaler Ignățiu de Iacobici, colonel c. și r. în pensiuie, asemenea anului trecut, a îmbogățit magazinele pentru săracii noștri cu o mulțime de vestiminte (haine), încălțăminte, albituri, tôte aprôpe noue, și șnime a dăruit: o toaletă (imbrăcămînt întrăgă) mare de iernă pentru femeie, și material de cărpit, 2 toalete pentru fete și material pentru cărpit, 8 pârchi de ghete; 3 pârchi de pantaloni și 2 rocuri pentru copii, 3 jachete de iernă pentru femei, 8 cămeși pentru băieți, 1 rochie grăasă de iernă pentru copilă, 1 roc și 1 jiletică pentru bărbat, 1 toaletă pentru băieți, 3 cămeși de vară pentru copii, 1 căciulă pentru băieți, 7 pârchi ciorapi, 3 pâlării de earnă pentru copii, 10 resturi de stofă, manjete, gulere și o mulțime de cărți ilustrate și jucării pentru copii.

Tot în scopul de sus au mai dăruit I. Sa dl Dr. Atanasiu Marienescu, membru al Academiei române, Dr. Ilie Iancu, medic (Talmaci), Iosif St. Șulășiu, președintele Asociațiunii, fie-care câte 3 cor., Radu Ardelea, Petru Tincu, funcționari la „Albina”, Victor I. Busoiu, farmacist, Dr. Ioan Dobre, profesor, fie-care câte 1 cor.

Băcanii din Sibiu au luat hotărâre în întrunirea avută în 14 Decembrie n. să nu mai dea mușterilor cadouri de Crăciun și de Anul-nou, și că în ziua de Anul nou se țină prăvăliile în hese ziua întregă.

Tragedie. Fiul gimnast al proprietarului Singoff din Sofia curățind Luni o pușcă a manipulat cu ea atât de neprecaut, în cât pușca s'a descărcat și glonțul a nimerit în cap pe mama gimnastului, care ședea la o ferestă. Văzând că și-a omorât pe mamă-sa, feciorașul a umplut de nou pușca și și-a tras și șie-și un glonț în cap.

Medici renumiți unanım susțin, că untura de pește a lui Zoltán, care e lipsită de miros și gust, este cel mai bun mijloc de întărire și nutrire pentru copii, spre a le oferi scut contra morburilor contagioase. Stiela cu 2 corône în farmacia producătorului B. Zoltán în Budapesta, cum și în alte farmacii.

Din nebuniile cocónelor mari Două cocóne americane: madama Richards și madama Damers, cari cine știe pe ce motiv se dușmăneau cumplit, zilele trecute și-au refuzat socotela în păduricea orașelului Cayenne (lângă Paris) prin un duel cu pistole. La a doua pușcătură dna Damers a fost nimerită în pept și după agonie de o oră a murit. Secundanții ai duelului încă au fost femei.

Crimă oribilă. Făptuitori până acum necunoscuți au ucis Duminecă noaptea pe proprietariul Freudenburg din Oberstein (în Saxonia) împreună cu înfrăgăsa familie; soția, două fete mari, un fecioraș de 14 ani, și doi nepoți, apoi au dat foc casei. Luni dimineața au fost găsite sub ruinele casei șapte cadavrele arse scrum.

Impușcarea unui nebun. Proprietariul Chászár Cornel din Bolyók în 10 Decembrie având să călătoriască cu trenul, la gara din Vadna s'au cuprins accese de nebunie și a alergând afară la drum a început să puste asupra celor ce sosiau la gară; mai tâziu s'a reîntors în sala de așteptare și a început să puste și pe cei de acolo, cari au fugit și s'au ascuns care pe unde a putut. Sosind apoi câțiva gendarmi, trimși să lege pe nebunul, acela a pușcat și asupra lor de două-ori, dar nu i-a nimerit. Atunci gendarmii încă au pușcat, culcând la pământ pe Chászár. S'a introdus cercetare în cauză, atât din partea judecătorească, cât și din partea gendarmeriei.

În atenția comercianților. Un tiner român comis (călă) de băcănă, bun cunosătoriu al limbii maghiare și române, caută angajament. Pretenții modeste. Eventuale oferte să se trimită sub adresa „Tiner comis“ în Seliște (comitatul Sibiu) post-restant.

Abonați ziarului „Mercur“. Cea mai bună, mai esacă și mai autentică informațiune despre rezultatul fie-cărei trageri la sorți o dă ziarul „Mercur“, care apare în Praga (Grab-n nr. 14). Cu 1 Ianuarie 1905 intră în anul XXV al existenței. Afară de datele oficiale referitoare la trageri, ziarul acesta aduce și informațiuni despre evenimentele financiare din lumea întregă. Abonamentul face 6 corône la an. Cei-ce abonază ziarul „Mercur“ pe anul viitor (1905), primesc ca primiu, fără nici o taxă, registul tuturor hârtinilor de valoare cari au fost trase până la finea anului 1904, a căror valoare înse n'a fost ridicată încă, cum și un călindar universal de trageri și un șematism de prescripție. A se adresa administrației, în Praga. (Prag. Graben, 14).

Cărți și reviste.

„Frunze de laur“, poezii eroice din anii 1877—1878, de răposatul asesor consistorial Zaharie Boiu, — publicate de Ioan Baptist Boiu. Sibiu, 1904 (Tiparul tipografiei archiepiscopale). Prețul 50 fileri.

Amicul tinerimei, fôie de cunoștințe folosite pentru educarea tinerimei române, redactată în Tîrgu-Jiu (România) de profesorii gimnaziului de acolo sub conducerea directorului gimnaziului I. Moisi, a apărut pe Novembre (fasc. 11, anul de existență II) cu următorii sumarii: Cinstiți ce e frumos și cruțați ce e folositoriu, sfaturi de Maria A. Crainic. Fica nemilosivă, piesă în 3 acte de Toma Disescu. Povesti despre inteligența animalilor, de P. Pănoiu. Din cratiță și tîngire un element galvanic, poveste științifică; Petri căzute din ceriu, sau meteori; Șerpele alb, etc.

„Amicul tinerimei“ apare în Tîrgu Jiu în fascicoli lunari și costă 8 corône pe an. Proprietari și editor e directorul gimnaziului I. Moisi.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare)

14. Crucea grecă adeseori se mai amplifică la tôte 4 capetele, luând forma figurilor u. v. x. y; ear' altădată se formează figura z.¹⁾ Asemenea figuri se pot încă vedea în satele de la munte, și anume în decorațiunile de lemn, cu cari se infundă fereștile, ca să nu intre binefăcătorea lumină.

La începutul erei creștine creștinii nu îndrăsniau a picta crucea sau răstignirea, căci — deoparte a trebuit mult timp până să pîrdă crucea timbrul ei de batjocură și hulă, de altă parte se temeau de pedepsire din partea autorităților statului, — și nu voiau nici să espună acest semn, devenit simbol al creștinismului, profanării din partea păgânilor. Sinodul de la Elvira (305) a oprit tocmai din ultimul motiv pictura din biserici prin canonul 36. Pe pîreții locuințelor pentru sclavi din palatul imperial roman de pe colina palatină s'a găsit cu ocaziunea demolării aceleia o bătărană caricatură a răstignirii lui Christos, acum în muzeul Kircher. Din aceea reesă, cum își băteau păgânii joc de creștinii vechi. E o cruce de care atîrnă o persoană cu chipul de măgar. Un școlar stă înaintea ei în poziție de rugăciune, și se rîgă acelei figuri caraghioase. Dedesupt e în grecește inscripția: „Alexamen adorază pe Dzeul său“. Casul acesta justifică deci cele de mai sus.

Mai tâziu însă au iscodit creștinii anumite mijloce și semne simbolice, pentru reamintirea momentelor din opul mîntuirii. Așa citate profetice din scriptură, și semne din păgânism și din mitologie, cari prin ore-care asemănare cu crucea simbolisau pentru creștini actul răscumpărării; ear' păgânilor asemenea semne nu le păreau suspecte, fiindu-le cunoscute. Cele mai dese semne erau monogramul lui Christos I suprapus peste X (fig. A) și P suprapus peste X (fig. B), IXP suprapuse (fig. C); apoi crucea egiptenă și alte semne.

Din veacul al IV-lea, apunînd păgânismul, semnul crucii triumfăză destul de repede pe tótă linia.

Adevărata cruce pe care a fost răstignit Christos, s'a descoperit la 335 din partea împărătesei Elena, mama lui Constantin-cel-Mare. Amintirea aflării și înălțării ei, spre a o vedea poporul și a i-se închina, se părnește la 14 Septembrie. În Ierusalim s'a zidit o biserică în onôrea sfintei cruci (μαρτύριον).²⁾ În biserică orientală se mai venerază sfânta cruce în Vinerea patimilor, la 1 August și în a 3-a Duminecă din post.

Sinodul ecumenic de la Nicea (787) a decis, că crucii îi compete ἀσπαρμός = și προσκύσις = închinăciune, dar' nu ἀληθινή λατρεία. Călugărul Teodor Studitul († 826) a scris o prețioasă lucrare despre adorarea crucii, arătând că ea privește pe Christos, e προσκύσις σχετική = adoratio relativa. Reliquiile crucii se bucură de mai mare cinste, de cât tôte celelalte môte. La Ierusalim se mai află o parte din cruce, o altă parte a adus-o Elena la Constantinopol, de unde s'au împărțit, ca reliquii prețioase prin tótă lumea creștină.

Invetați și arhologi au făcut cercetări microscopice și au constatat, că reliquiile crucii sunt lemn de pin sau cedru.³⁾

Crucea cu răstignirea e indispensabilă pe prestol la sfintele slujbe, precum și pe mesele ce se folosesc pentru servicii divine.

Cruce numim și semnul ce-l fac creștinii în aer și cu trei degete de la mîna dreaptă, însoțindu-l cu cuvintele: „În numele Tatălui etc“. Usul acesta se reduce până prin veacul al III-lea. Orientalii fac crucea din dreapta în stînga; apusenii întors. Monofisiții fac crucea cu un deget.

Cei-ce nu știu scrie, apasă degetul pe o cruce, făcută de altul înaintea numelui lor. Încă prin veacul VI esista datina, ca cei ce nu știu scrie se facă lângă nume trei cruci, cari să i aducă aminte adevărul întărit de ei prin cruci. În vechime era peste tot în us a se face — pe lângă subscriere — și trei cruci, Episcopii din regatul român și azi mai fac lângă iscălitură și o cruce. Altădată se pune o cruce la începutul diplomelor sau altor acte importante, în loc de invocarea numelui lui Dzeu.

Răstignirea.

În pictură se făceau mai întâiu cruci simple, adeseori înconjurate cu o cunună de lauri sau de stele; ear' prin veacul V aflăm deja la procesiuni folosindu-se cruci de lemn, de metal, cu petri scumpe. Cu timpul s'au gravat pe cruce diferite decorațiuni simbolice.

După pictarea acestei cruci simple sau provăzute și cu diferite decorațiuni a urmat apoi și simbolisarea persoanei lui Christos prin un miel cu aureolă sau un monogram. Odată mielul apare mort, pe pământ, altădată e viu și ține pe umeri o cruce; une-ori îi curge sânge din picior și piept. În jumătatea ultimă a veacului V aflăm adese-ori un miel stînd sub cruce; în veacul VI mielul pîrtă aureola cu cruce.

Numai la finea veacului VI a ajuns pe cruce și chipul

¹⁾ Kraus Realencycl. II. 225.

²⁾ Așa se numesc bisericile ridicare pe mormântul unui martir.

³⁾ Vezi: Wetzer și Welte: Kirchenlexikon, tomul VII, pag. 1054.

Cellarius: De cruce romana. Zeiz 1677.

Engelmann: Σταυρωσις του Χριστου. Cypri 1679.

Zöckler: Das Kreuz Christi. Gutersloh 1775.

Bunsen: Das Symbol des Kreuzes bei allen Nationen. Berlin 1876.

Fulda: Das Kreuz und die Kreuzigung. Bresslau 1873.

Zestermann: Die bildliche Darstellungen des Kreuzes und der Kreuzigung. Progr. der Thomasschule in Lipsca 1867—1868.

Degen: Das Kreuz als Strafwerkzeug der Alten (Progr.) Aachen 1873.

Stockbauer: Kunstgeschichte des Kreuzes. Schaffhausen 1870.

lui Iisus, îmbrăcat de tot¹⁾, sau numai în parte. Cea mai vechiă răstignire pictată se ține din partea răstignitorilor cea a lui Anastasie Sinaita (cam 600). Acest chip, despre care vorbește Sinaita în scrierea sa ὁδηγός contra acefalilor, s'a susținut în orient până în zilele noastre, căci chiar Sinaita pretinde, ca copisti cărții sale să imiteze fidel răstignirea din ea. N'are cunună de spini pe cap. Apusenii însă consideră de mai vechiu crucifixul din o evanghelie (manuscript) sirică de călugărul Rabula, în Mesopotania (586). Christos e aici îmbrăcat. În apus chipul răstignirii s'a desvoltat apoi mai liber. Papa Ioan al VII-lea (705—707) a dispus a se face răstignirea în mosaic în o capelă a bisericii sfântului Petru după Rabula. Asta-i între primele casuri, când răstignirea apare în public. Până aci și până prin veacul IX. ea obvine mai mult în manuscrise, miniaturi, encolpióne etc. Până prin veacul XII. se observă la răstignire în general 4 cuie. În un codex 388 din biblioteca de la St. Gallen din veacul XII, este o răstignire, unde se ved numai 3 cuie. Prin piciorle puse unul peste altul trece numai un cuiu. Unii afirmă, că usul acesta e introdus de ereticii din acel timp. În apus e lătită forma această a crucifixului.

La piciorle de jos ale crucii adese-ori e un craniu, care simbolisază capul lui Adam, despre care se afirmă a fi fost îngropat pe Golgota.

Prin Adam a intrat păcatul în lume, mîncînd din lemnul oprit, și prin lemn ne-a răstignit Christos de păcatul acela. Păcatul lui Adam celui vechiu s'a sters cu sângele lui Christos, al lui Adam cel nou. Asemenea alusiuni se află în cântările bisericești. În alte chipuri prinde un inger sângele, ce curge din còste în un potir; alt inger primește sufletul tîlhariului pocăit; ear' satana al celui neîndreptat. Așa în biserică mînăstiri Lavra (Atos).

Une-ori se află pe capetele crucifixului simbolele evangeliștilor ori și pelicanul, ca ilustrație a unor cântări din Vinerea și Sămbăta înainte de Paști. „Cași pelicanul rîndindu-ți peptul Tîu, Cuvinte, ai iniat pe fiii Tîi cei morți, stropindu-i cu isvóre datătore de vietă“.

Prin veacul al V-lea se zugrăvia sub cruce un miel junghiat, din peptul căruia curgea sânge. Al VI-lea sinod ecumenic de la Constantinopol (680) a oprit această, ordonînd, ca în locul mielului să se zugrăvescă însași figura lui Christos, răstignită pe cruce.

Pe crucea ce se află pe prestolul bisericii din Buzeni Mîntuitoriu este răstignit cu patru cuie, adecă și prin fie-care picior câte unul. Acesta e usul bisericii orientale, deore-ce așa a fost desemnat pentru primadată de călugărul Anastasie Sinaita pe la 600, de-și scriptura nu vorbește nicăiri și de „ranele piciorlelor“.

Asemenea e și răstignirea de la biserică Mîrdușilor (Sucéva) și din mînăstirea Sucevița; ear' împunsătura sulitei se vede în ambele biserică (orientală și apusană) în dreapta, afară de puține casuri. Așa au fost în picturile cele mai vechi, de-și — pentru a proba dacă osânditul a murit — i-se aplica o lovitură în partea inimei, adecă — în stînga.

Crucea românească.

Dacă scrutăm, că dintre diferitele forme de cruci poporul românesc, care a primit creștinismul între cele dintăiu popóre, pentru care formă are predilecțiune mai mare? aflăm, că cea mai iubită formă de cruce este la Români aceea, care are brațul de jos mai lung; ear' cele trei capete de sus au în vîrfurile lor earăși câte o cruciuliță mai mică (trifoiu). Crucea această se presintă conform figurilor de pe vîrfurile iconostaselor reprodu-se la capitlul „Iconostase“. Une-ori se află și la brațul de jos urmele trifoiului la o distanță egală cu celelalte brațe.

Călătorind prin tôte ținuturile locuite de Români, afară de Macedonia, am aflat această formă aplicată pretutindenea: în casele țeranilor, ca decorațiune pe pîrețe, în biserici, în vîrfurile praporiilor, pe cîmpuri, la răspîntii, în vîrf de dealuri, prin cimiterii.²⁾ Preoții le desemneză pe pîreții caselor la feștani; cu un cuvînt sunt cele mai generalisate. Deci o putem numi cruce românească. De aceea am aplicat-o la turnurile catedralei din Sibiu fără trifoiul de jos. Póte avea firește diferite variațiuni cu aplicarea aceleiași principii atins mai sus.

Basa acestei cruci o formează crucea latină, cu brațul de jos mai lung, indicînd originea noastră romană; ear' partea de-asupra este crucea grecă, cu brațe egale, precum grecă-orientală este și religiunea și ritul neamului român. Figurile de trifoiu sunt de asemenea fôrte potrivite în ea, ca simbol al cîmpurilor, agriculturii, ocupațiunea de căpetenie și predilectă a Românului.

Acăsta formă o aflăm în gura paserii de pe sigilul pus de Mateiu Voivod (1640) pe un hrisov dat lui Hrizea Vornicul în cauza stăpînirii mai multor moși. Se află în archiva statului român.³⁾ Deci e și vechie și cunoscută.

Metropolitului Andreiu Baron de Șaguna, asemenea a acceptat în emblema sa crucea cu trifoi.

¹⁾ La început — ne spun unii scriitori — că Iisus pe cruce era îmbrăcat, góle erau numai mîinile și piciorle. Asta se observă mai ales în orient multă vreme. În veacul VI, ne spune Grigore de la Tours, că s'au scandalisat creștinii, vîzînd pe Christos gol în un chip al răstignirii. Vezi Krauss R. E.

²⁾ Prin cimiteriile vechi se mai găsesc la Români astfel de cruci, cari nu constau din două bîne, puse curmeziș, ci numai din o bîrnă, mai lată, ca o scîndură și în partea de sus brațele cele orizontale sunt încrestate în bîrna verticală și lungimea acestora este egală cu lățimea bîrnei. Une-ori pe aceeași bîrnă sunt încrestate mai multe asemenea cruci. Clericul George Rusu, care se ocupă și cu desemnul, a colectat mai multe asemenea forme de cruci prin cimiteriile din jurul Sibiului.

³⁾ Vezi „Eraldica română“ de Stefan D. Grecianu, pag. LV.

Arverési hirdetés.

Szeben vármegye nagyszónói főszolgabírói járásába bekebelezett Felső-Sebes község tulajdonát képező „Pereu Secu” erdő-részen üzemtervileg előirt mintegy 130-0 kat. holdon termelhető 13.000 ürméter búkkütüfifa zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen 1905. évi január hó 12. én d. e. 9 órakor Felső-Sebes község irodájában fog eladatni.

Kikiáltási ár 5200 kor.

Bánatpénz 520 kor.

Útőajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó.

A részletes árverési feltételek Felső-Sebes község előljáróságánál és a nagytalmácsi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Felső-Sebes, 1904. évi december hó 13-án.

Előljáróság.

O familie mică

de trei persoane, dorește a lua în curând locuință și mâncare la o familie onorabilă, de ori-ce națiune și confesiune.

Se cer două odăi luminoase în primul etagiu, cu vedere liberă.

Se plătește punctuos lunar.

A se adresa Dómei **Maria Mokesch**, strada Cisnădiei 19.

[333] 1-1

De la Librăria archidiecezană se pot procura diverse

ilustrate

cu text pentru Crăciun, cu preț de 8, 10 și 12 fileri.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoje), convulsii și de alte morburii nervoase, se ceară broșură asupra acestora. Se capătă gratis și franco prin „priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.”.

(90) 35-52

Atelierul de croitorie

Ioan Părău

Sibiu, strada Poplăcii nr. 21.

In acest atelier se confecționează tot felul de vestimente bărbătești, jachete pentru dame, și = reverenți =
Asemenea se primesc spre executare reparatură. Lucru trainic.

Au apărut în Tipografia archidiecezană:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

Călăuza noului abecedar
De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria archidiecezană**.

Zacharia Boiu

Frunze de laur

Poesii eroice din
anii 1877—1878

Publicate de
Ioan Baptist Boiu.

Prețul 50 fileri plus porto postal.

Librăria archidiecezană.

Concurs

Prin acesta se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Streiu Sacel și filia Crișeni, tractul Hațeg, cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fașionate în cōla B. pentru congruă.

Concurenții se și trimită cererile lor, instruite conform normelor în vigōre, subsemnatului oficiu protopresbiteral și se se prezenteze în vr'ō Duminecă sau sârbătōre în biserica de acolo spre a și arăta desteritatea în cântarea și predicarea bisericășă.

Hațeg, în 12 Nov. 1904.

In conțegere cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Hațeg.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Somatosă

albumină de carne solubilă
conține stofele nutritive ale cărnii (corpuri de albumină și săruri) ca prav ușor solubil, fără gust, eminent

remediu întăritor

producător de apetit
pentru debili, persoane rămase înapoi în dezvoltare, pacienți de nervi, de piept și de stomac, pentru leuze, copii cari sufer de rachitis, pentru convalescenți etc.

Somatosă de fer

pentru cei-ce sufer de chlorosă (Bleichsucht) recomandată de medici.
Somatosă de fer constă din somatosă, cu 2% fer în legătură organică.

Somatosă produce apetit în măsură mare
Se capătă în farmacia și drogerii — Veritabil în pachet original.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld
(despărțimentul farmaceutic.)

Expoziția universală Paris 1900: Grand Prix, cea mai înaltă distincție.

Veritabil
numai
cu

pe
talpă

In Sibiu se capătă în prăvăliile de ghete
Franz Geisberger str. Cisnădiei
Fritz Geisberger str. Cisnădiei nr. 11
Palatul „Sparcassei”. Hotelul Neurhrer, stânga.

Ghete pentru zăpadă, Storm Slippers
Galoși
de Petersburg

Producția zilnică
a fabricii
40.000 părechi

Singurii contrahenți: **Messtorff, Behn & Co., Viena, I.**
Vinzare în mic în tōte prăvăliile mai alese de ghete, de modă și de gumi.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidiecezană**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmōsele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu 1-60 cor., legat în piele cu copcii galbine 3-20 cor. plus porto postal 30 bani.
Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidiecezane.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidiecezană**:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidiecezană în Sibiu** cu prețurile: broșat 7 cor., legat în pânză neagră 9-50 cor., ediție de lux broșat 8 cor., legat după cum se comandă.

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs”, și sunt în deobște recunoscute ca cele mai bune pian, atât pentru salōne, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neintrecute. Dovada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concerteză exclusiv cu pianele Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste pian, procură cântătorului plăcerea de a presta neimpedecat ceea-ce pōte.

Bösendorfer a făcut școlă.
Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de pian reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onōre) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrisul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de executare așa fină. În Ungaria sunt fōrte plăcute pianele lui **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor vioiu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; indeosebi este cântat acolo, unde numai rar se pōte afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de pian c. ș. r. de curte

reprezentați prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Pianele fōrte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, se și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.**

Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hözl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai noue se află în deposit instrumente drăguțe cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa numite „Harfen-Pianino”. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școlē și casă **Mannborg—Lipsca** cu 100 fl. și 280 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri eștine.

Primul deposit transilvan de pian și harmoniuri

Victor de Heldenberg

Sibiu (Nagyszeben), strada cisnădiei nr. 9, etagiul I.

(94) 28—

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructuri de ureche, bitaie de inimă, sg. rciuri de inimă, asma, auzul greu, sg. rciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tōte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atesate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimitē banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asura faptului, că **aparatul meu nu e per nis se se confunde cu aparatul „Volta”** deōre-ce „Ciaul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pecând aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieștinăteea crucei meleelectro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție fōrte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țēră și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.